

Verwaltungsvorschriften des Ministers für Wissenschaft, Forschung und Kultur zum Gesetz zur Ausgestaltung der Rechte der Sorben (Wenden) im Land Brandenburg

Zastojnske pśedpise ku kazni za ředowanje pšawow Serbow w kraju Bramborska z dnja 07. julija 1994

I. Powšykne

Serbska kazń (SK) dawa abo serbskemu ludoju tak teke kuždemu jednotliwemu Serboju pšawa. Rozeznawaš ma se mjazy pšawami, plašecymi za cely kraj Bramkorska, a takimi, kenž se pošěguju jano na namrěty sedleński rum Serbow.

1. K pšawam, kotarež ma kuždy Serb, bydlecý w kraju Bramborska – teke zwenka namrětego sedleńskego ruma -, słuša po § 1 wotr. 2 SK pšawo, swoju etnisku, kulturnu a řecnu identitu licho zwuraznjowaš, zachowaš a dalej wuwijaš.
2. W namrětem sedlenskem rumje Serbow se pśizwoluju serbskemu ludoju mjazy drugim slědujuce pšawa:
 - šćitanje, zdžaržanje a woplěwanje nemrětego sedleńskego ruma (§ 3 wotr. 1 SK)
 - zachowanje zajmow Serbow pšez pomjenjenje komunalnych zagronitych za serbske nastupnosći abo pšez druge gožece se napšawy (§ 6 wotr. 1 SK)
 - šćitanje a spěchowanje serbskeje kultury (§ 7 SK)
 - šćitanje a spěchowanje serbskeje řecy (§ 8 SK)
 - dwojorěcne popisania zjawnych twarjenjow, institucijow, drogow, pušow, naměstow a mostow (§ 11 wotr. 1 SK)

II. Zaměry

Aby se zaručało jadnotne wuloženje a pšewježenje SK, se podaju w slědujućem pokazki:

- k zwěšćenjeju, lěc pśisłuša gmejna k serbskemu sedlenskemu rumoju,
- ku konsekwencam, ako wurostuju za gmejnu z pśisłušnosći k serbskemu sedleńskemu rumoju Postajenja za wobcerki kubłanje, šula a žišownje (§ 10 SK) se pšewostajiju wosebnemu ředowanju.

III. Namrěty sedleński rum (§ 3 SK)

Gmejnam pśistoj pšepytowanje a zwěšćenje, lěc woni pśisłušu k namrětemu sedleńskemu rumoju. Woni su wězane na kazniske směrńice. Jich rozsudy podlaže kontroli pšez komunalne zastojnske doglědowarstwo.

Pśedwuměnenje za pśisłušnosć gmejny k namrětemu serbskemu sedleńskemu rumoju jo dane, gaž lažy gmejna w teritoriumje, wopisanem w § 3 wotr. 2 sada 2, a gaž dajo se dopokazaš řecna a kulturna tradicija až do pśibytnosći.

1. Z formulacije § 3 wotr. 2 sada 2 wuchada, až njepśisłuša kužda gmejna, lažeca na wopisanem teritoriumje, awtomatiski k namrětemu sedleńskemu rumoju. Pšez toš to postajenje se celkownje wopišo namrěty sedleński rum. Gmejny zwenka wopisaneho teritoriuma njamogu pśisłušaš k namrětemu sedleńskemu rumoju, teke gaby tam snaž byli dopołnjone te druge w § 3 wotr. 2 SK pomjenjone pśedwuměnenja:
2. Pśedwuměnenje za pśisłušnosć k namrětemu sedleńskemu rumoju jo, až dajo se po § 3 wotr. 2 sada 1 SK w gmejnje dopokazaš wobstawna řecna a kulturna tradicija až do pśibytnosći. Dosega, gaž to pśitrjefijo za jaden žěl gmejny.

a) Wobstawna řecna tradicija jo dana, gaž se w gmejnje powěda serbska řec nanejmjenjej 50 lět dłužko až do pśibytnosći.

b) Wobstawna kulturna tradicija jo dana, gaž se w gmejnje woplěwa serbska kultura nanejmenjej 50 lět dlujko až do pšibynosći. To jo wětšy žěl tak, gaž

- su serbske towaristwa abo zjednošeństwa wusednjone w gmejnje,
- se wotměwaju serbske žiwadłowe zarědowanja,
- se woplěwaju serbske nałogi,
- se wobžěliju žiši gmejny na serbskej wucbje abo
- se wotměwaju serbske namše.

To njejo žedno dokońcne, ale jano pšikładowe nalicenje možnych kriteriumow.

IV. Komunalne zagronite za serbske nastupnosći (§ 6 SK)

Po § 6, wotr. 1 SK deje te tam pomjenjone amty a komunalne teritorialne korporacije pomjeniś zagronite za nastupnosći Serbow, njepšewjedu-li wono druge gožece se napšawy za zachowanie zajmow Serbow. Wot wjelikosći amta abo teritorialneje korporacije abo wot licby Serbow wotwisujo, wjele žěła toś za statkownosć sebje wupominajo. Wětšy žěl se kazniskim pominanjam wotpowědujo, gaž wugbawa jaden sobužělašer amta abo teritorialneje korporacije toś ten nadawk pšidatnje.

Možno jo teke pomjenjenje cestnohamtskego zagronitego. Mě, adresa a rěcne case zagronitego dejali se na pšiměrjony part zjawnje znate wucyniś.

Wosebnje ma se na to pokazaś, až za zagronite za nastupnosći Serbow po § 6 wotr. 2 SK wotpowědnje plaše ředowanje wo kompetencach zagronitych za rownostajenje po § 23 wotr. 3 wustawa gmejnow (GO) a § 21 wotr. 3 wustawa wokrejsow (LkrO).

V. Spěchowanje serbskeje kultury (§ 7 SK)

Słušnosć spěchowaś serbsku kulturu dopońnujo kraj wosebnje pšez swojo wobžělenje na Załožbje za serbski lud. Toś ta załožba, zgromadnje podpěra wot zwězka a krajowu Sakska a Bramborska, spěchujo wšakorake serbske institucije w sedleńskem rumje Serbow ako teke jadnotliwe projekty. Wo pšosbach wo spěchowanje rozsužuju pšisłušne gremije załožby.

Wušej tego maju wokrejsje gmejny po § wotr. 2 SK, § 24 wotr. 2 GO a § 22 wotr. 2 LKrOw namřetem sedleńskem rumje Serbow serbsku kulturu adekwatnje zapšěgowaś do kulturnego žěla. Konkretnje ředowanje laży w ramiku komunalnego samopostajenja pši wokrejsach a gmejnach.

Poruca se, až se wusynijo dopońnenje toś toho nadawka za zjawnosć zrozymliwe (na pš. pšez wotpowědne woblicenja w etatu abo projekty).

VI. Serbska rěc (§ 8 SK)

§ 8 SK pomina wosebnje spěchowanje serbskeje rěcy.

Krajny kaznidawař jo za wobcerk zastojnskich jadnanjow ředował trjebanje rěcy w § 23 wotr. 5 kazni k zastojnskim jadnanjam kraja Bramborska (VwVfGBbg).

Po nej w zastojnskich jadnanjach po VwVfGBbg serbske wobžělniki na toś tych jadnanjach, gaž wužywanju serbsku rěc, njepłaše kasty za dolmetšarje a pšestajarje. Dalej zaběgujo postajony cas teke pšez pšosby, zdžěleńki abo wuzjawjenja wole, spisane w serbskej rěcy.

VII. Dwojorěcne popisania (§ 11 SK)

Po § 11 wotr. 1 SK maja se zjawne twarjenja a institucije, drogi, puše, naměsta w namrětem serbskem sedleńskem rumje woznamjeniś w nimskej a serbskej rěcy. Slědujuce popisania maju se dwojorěcnje wugotowaś.

1. Směrniki nr. 432 po § 42 StVO k nutšikoměstnym cilam a k městnam z wjelikim wuznamom za wobchad.

2. Směrniki nr. 437 po § 42 StVO, nadrozne tofle. Wo wugotowanju toflow z mjenjami drogow rozsužujo pśisłušne gmejnske zastojnstwo.

3. Hłowacne nutšikoměstne tofle zjawnych twarjenjow a městnow z wjelikim wuznamom za wobchad, toflicki za naměsta a mosty, a pokazki na nje.

Po § 11 wotr. 2 SK mogu se teke druge twarjenja dwojorěcnje woznamjeniś, dalokož maju wuznam za zjawnosć. To same płaši za druge w cifrach 1-3 njepomjenjone toflicki nutšika gmejny. Možnosć dwojorěcnych popisanjow dejala se wobšyrnje wužywaś.